

ДОКТОРСКЕ АКАДЕМСКЕ СТУДИЈЕ

Ужа научна област теорије државе и права, социологије права и филозофије права

1. Методи научноистраживачког рада и вештине	
Статус предмета	Обавезан за све уже научне области на докторским академским студијама
Предавања	Проф. др Ђорђе Игњатовић, проф. др Миодраг Јовановић, проф. др Саша Бован, проф. др Горан Дајовић
Испитивачи	Проф. др Ђорђе Игњатовић, проф. др Миодраг Јовановић, проф. др Саша Бован, проф. др Горан Дајовић
Обавезна литература	*Хрестоматија – текстови: Н. Висковић, <i>Основе методологије права</i> , Сплит, 1980 (у изводима); Р. Лукић, <i>Методи изучавања права</i> , Анали ПФ, 1965, стр. 32-45.; Г. Дајовић, <i>Оглед о метајуриспруденцији</i> (главе 3, 4 и 7), Београд, 2015.; Г. Дајовић, “Проучавање права – правна наука, теорија и филозофија”, <i>Правни записи 2/2017</i> (стр. 222-248).; *Ђ.Игњатовић, <i>Методологија истраживања криминалитета са методиком израде научног рада</i> , 3. издање, 2018., Београд; *Ф. Бидлински, <i>Правна методологија</i> , Подгорица, 2011.
Допунска литература	R. Alexy, <i>The Nature of Legal Philosophy</i> , in S. Coyle and G. Pavlakos (eds.) <i>Jurisprudence or Legal Science? A debate about the nature of Legal Theory</i> , Oxford and Portland, 2005, str. 51-62.; Л. Куба, Ц. Кокинг, <i>Методологија израде научног текста: Како се пише у оруштвеним наукама</i> , Подгорица 2003.; Ц. Дјуи, <i>Логика - теорија истраживања</i> , Београд 1962.; М. Р. Коен, Е. Нејгел, <i>Увод у логику и научни метод</i> , Београд, 2006. М. Van Hooeke, <i>Legal Doctrine: Which Method(s) for What Kind of Discipline?</i> , in <i>Methodologies of Legal Research</i> , Oxford and Portland, 2011, str. 1-18

2. Основни проблеми филозофије права

Статус предмета	Изборни – обавезан за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Јасминка Хасанбеговић, доц. др Бојан Спаић и доц. др Милош Здравковић
Испитивачи	Проф. др Јасминка Хасанбеговић, доц. др Бојан Спаић и доц. др Милош Здравковић
Обавезна литература	Препоручена литература: Coleman, Shapiro ed, <i>The Oxford Handbook of Jurisprudence & Philosophy of Law</i> , Oxford-New York, 2002”; Theo Mayer-Maly, <i>Rechtsphilosophie</i> , Wien-New York, 2001; Тома Живановић, <i>Систем синтетичке правне филозофије</i> , Београд, 1959; Радомир Д. Лукић, <i>Систем филозофије права</i> , Београд, 1992; Стеван К. Врачар, <i>Структуралност филозофије права</i> , Нови Сад 1995; Платон, <i>Држава</i> ; Аристотел, <i>Никомахова етика</i> , Кант, <i>Метафизика морала</i> , Сремски Карловци, 1994; Хегел, <i>Основне црте филозофије права</i> , Сарајево, 1964; Џон Ролс, <i>Теорија правде</i> , Београд-Подгорица, 1998; Гвидо Фасо, <i>Историја филозофије права</i> , Подгорица, 2009.

3. Теорија државе и права

Статус предмета	Изборни – обавезан за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Радмила Васић (према потреби), проф. др Драган Митровић (према потреби), проф. др Јасминка Хасанбеговић, проф. др Миодраг Јовановић, проф. др Горан Дајовић, доц. др Бојан Спаић и доц. др Милош Здравковић предавачи по позиву
Испитивачи	Проф. др Јасминка Хасанбеговић, проф. др Миодраг Јовановић, проф. др Горан Дајовић, доц. др Бојан Спаић и доц. др Милош Здравковић
Обавезна литература	Обавезна литература: Ханс Келзен, <i>Општа теорија права и државе</i> , Правни факултет, Београд, 1998.; Ханс Келзен, <i>Чиста теорија права</i> , Правни факултет, Београд, 2007.; Херберт Харт, <i>Појам права</i> , Правни факултет, Београд, 2013.; Херберт Харт, <i>Огледи из јуриспруденције и филозофије</i> , Сл. гласник и Правни факултет, 2015.; Роналд Дворкин, <i>Суштина индивидуалних права</i> , ЦИД, Подгорица, 2001.; Лон Фулер, <i>Моралност права</i> , Правни факултет, Београд, 2001.; Густав Радбрух, <i>Филозофија права</i> , Правни факултет, Београд, 1998.; John Finnis, <i>Natural Law and Natural Rights (2nd ed.)</i> , Oxford University Press, Oxford, 2011.; Robert Alexy, <i>The Argument from Injustice – A Reply to Legal Positivism</i> , Clarendon Press, Oxford, 2004. (или у изворнику, <i>Begriff und Geltung des Rechts</i> , Verlag Karl Alber Freiburg / München, 1992); Мишел Тропер, <i>Правна теорија државе или</i> Оливије Бо, <i>Држава и њена власт</i> (Правни факултет, Сл. гласник, 2016).
Допунска литература	Допунска литература, која укључује и релевантне радове из домаће теорије државе и права, одређује се у консултацијама са наставницима и у зависности од интересовања доктораната за одређене специфичније области теорије државе и права.

4. Социологија права

Статус предмета	Изборни – обавезан за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Саша Бован и проф. др Данило Вуковић
Испитивачи	Проф. др Саша Бован и проф. др Данило Вуковић
Обавезна литература	Изабрани одељци: Roach Anleu, Sharyn L. (2010), <i>Law and Social Change</i> , London: SAGE; Deflem, Mathieu (2008), <i>Sociology of Law</i> , Cambridge: CUP; Banakar, Reza and Travers, Max (eds.) (2005); <i>Theory and Method in Socio-Legal Research</i> , Oxford: Hart Publishing and The Oñati International Institute for the Sociology of Law; Cotterrell, Roger (2006), <i>Law, Culture and Society. Legal Ideas in the Mirror of Social Theory</i> , London: Ashgate; Galligan, Denis and Marina Kurkchayan (eds.) (2003), <i>Law and Informal Practices: The Post-Communist Experience</i> , Oxford: Oxford University Press; С. Бован (1995), <i>Парадигматски корени социологије права</i> , Београд; Tamanaha, Brian (2001), <i>A General Jurisprudence of Law and Society</i> , Oxford: Oxford University Press, Tamanaha, Brian (2018), <i>A Realistic Theory of Law</i> , Cambridge: CUP
Допунска литература	Ј. Станковић, <i>Основи опште социологије права</i> , I-III, Београд, 1996; А. Молнар, <i>Друштво и право</i> , I-II, Београд 1995. А. Молнар, <i>Друштво и право</i> , I-II, Београд 1995; R. Cotterrell, <i>The Sociology of Law</i> , London, 1992

5. Филозофија људских права

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Јасминка Хасанбеговић
Испитивачи	Проф. др Јасминка Хасанбеговић

Обавезна литература	Препоручена литература: Guy Haarscher, <i>Philosophie des droits de l'homme</i> 2. ed. Editions de l'Université de Bruxelles, 1989. Robert Alexy, <i>Theorie der Grundrechte</i> , Frankfurt a.M. 1994 (A Theory of Constitutional Rights, Oxford University Press, 2002). Џон Лок, Две расправе о влади, Утопија, 2002. Beitz, C., <i>The Idea of Human Rights</i> , Oxford, Oxford University Press, 2009.
----------------------------	--

6. Српска филозофија права

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Јасминка Хасанбеговић и доц. др Милош Здравковић
Испитивачи	Проф. др Јасминка Хасанбеговић и доц. др Милош Здравковић
Обавезна литература	Данило Н. Баста, <i>Преображаји идеје права. Један век правне филозофије на Правном факултету у Београду (1841-1941)</i> , 2. изд. Београд, 2012. Данило Н. Баста, <i>Право и слобода. О перспективи слободе у страниј и нашој правној филозофији</i> , Сремски Карловци – Нови Сад, 1994.
Допунска литература	Милијан Поповић, <i>О филозофији права код Срба</i> , Београд, 2000.

7. Савремене политичке теорије

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Драгица Вујадиновић
Испитивачи	Проф. др Драгица Вујадиновић
Обавезна литература	Валентини, Ф., <i>Модерна политичка мисао</i> , Загреб 1982; Sabine, G.H., <i>A History of Political Theory</i> , Illinois 1973; Јанош Киш, <i>Савремена политичка филозофија</i> , Београд 1990; W. Kimlicka, <i>Contemporary Political Philosophy</i> , Oxford University Press; Војислав Становчић, <i>Политичка теорија</i> , Београд 2006; Џон Ролс, <i>Политички либерализам</i> , Филип Вишњић 1998; Хелд, Д., <i>Модел демократије</i> , Загреб 1990; Дал, Р., <i>Демократија и њени критичари</i> , Подгорица 1999; Јирген Хабермас, <i>Постнационална констелација</i> , Београд 2002; Бобио, Н., <i>Будућност демократије</i> , Београд 1994; Хелд, Д., <i>Демократија и глобални поредак</i> , Београд 1997; A. Sen, <i>The Ideas of Justice</i> , Harvard University Press, 2009.
Препоручена литература	Норман Бери, <i>Увод у модерну политичку теорију</i> , Београд 2007; Марвин Пери, <i>Интелектуална историја Европе</i> , Београд 2000; Ендру Хејвуд, <i>Политика</i> , Београд 2004; Љубомир Тадић, <i>Наука о политици</i> , Београд 1996; Ендру Хејвуд, <i>Политичке идеологије</i> , Београд 2005; Тодор Куљић, <i>Теорије о тоталитаризму</i> , Београд 1983; Умберто Церони, <i>Политичка теорија и социјализам</i> , Загреб 1976; J. Keane, <i>Life and Death of Democracy</i> , Simon&Schuster 2009; Џон Греј, <i>Либерализам</i> , Подгорица 1999; Роберт Низбет, <i>Конзервативизам: сан и стварност</i> , Подгорица 1999; McDonald, L.C., <i>Western Political Theory</i> , New York 1962; Ђурић, М., <i>Историја политичке филозофије</i> , Београд 1971; Шатле (ед.), <i>Енциклопедијски речник политичке филозофије</i> , Ср. Карловци и Нови Сад 1993; Hassner P., Struss L., Cropsey J., <i>History of Political Philosophy</i> , Chicago 1972; Дахл, Р., <i>Полиархија</i> , Београд 1997; Драгица Вујадиновић, <i>Политичка филозофија Роналда Дворкина</i> , Београд 2006; Џозеф Раз, <i>Етика у јавном домену</i> , ЦИД, Подгорица 2005; Јозеф Раз, <i>Моралност слободе</i> , Загреб 2007; Слободанка Недовић, <i>Држава благостања: идеје и политика</i> , Београд 1995; Robert Nozick, <i>Anarchy, State and Utopia</i> , Blackwelll Publisher 1974 (1999); Ph. Pettit, <i>Republicanism- A Theory of Freedom and Government</i> ,

	Oxford 1997 (2010) ; S. Benhabib ed. <i>Democracy and Difference – Contesting the Boundaries of the Political</i> , Princeton University Press, 1996; Ch. Taylor, <i>Dilemmas and Connections</i> , Harvard University Press, 2011; E. Hackett and S. Haslanger, <i>Theorizing Feminisms</i> , Oxford University Press 2009; T.M. Scanlon, <i>What We Owe to Each Other</i> , Harvard University Press, 2000; J. Raz, <i>Moralnost slobode</i> , Zagreb 2007; J. Alexander, <i>The Civic Sphere</i> , Oxford University Press, 2006; P. Wagner, <i>Language of Civil Society</i> , Berghahn Books 2006; R. Dworkin, <i>Justice for Hedgehogs</i> , Harvard University Press 2011; J. Rawls, <i>Theory of Justice</i> , Harvard University Press 1971.
--	---

9. Правна култура

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Данило Вуковић
Испитивачи	Проф. др Данило Вуковић
Обавезна литература	<p><u>Култура и вредности:</u> Одабрани делови: Петровић, Сретен (2005), <i>Културологија</i>, Београд: Чигоја. Пантић, Драгомир (2005), „Да ли су вредности грађана бивших комунистичких земаља сличне?“, Зборник Матице српске за друштвене науке, бр. 118-119, стр. 49-69. Васовић, Мирјана, ед.(1998) <i>Фрагменти политичке културе</i>, Београд: Институт друштвених наука, Центар за политиколошка истраживања и јавно мњење</p> <p><u>Правна култура:</u> Одабрани делови: Cotterrell, Roger (1997), “The Concept of Legal Culture”, in David Nelken, (ed.) <i>Comparing Legal Cultures</i>, Dartmouth Publishing. Cotterrell, Roger (2006), <i>Law, Culture and Society. Legal Ideas in the Mirror of Social Theory</i>, Ashgate. Nelken, David and Feest, Johannes (eds.) (2001), <i>Adapting Legal Cultures</i>, Oxford: Hart Publishing and Oñati Institute for The Sociology of Law. Nelken, David (2004), „Comparing Legal Cultures“ in Sarat, Austin (ed.), <i>The Blackwell Companion to Law and Society</i>, The Blackwell Publishing. Nelken, David (2004), „Using the concept of legal culture“, <i>Australian Journal of Legal Philosophy</i>, Vol 29. No.2</p> <p><u>Емпиријска истраживања правне културе:</u> Одабрани делови: Galligan, Denis and Marina Kurkchian (eds.) (2003), <i>Law and Informal Practices: The Post-Communist Experience</i>, Oxford: OUP. Kurkchian, Marina (2005), „Researching Legal Culture in Russia“, u Banakar, Reza and Max Travers (eds.), <i>Theory and Method in Socio-Legal Research</i>, Oxford: Hart Publishing and The Oñati International Institute for the Sociology of Law. Gibson, James L. and Gregory A. Caldeira (1996), “Legal Cultures of Europe” <i>Law & Society Review</i>, Vol. 30, No.1</p>
Допунска литература	Одабрани делови: Пантић, Драгомир и Зоран Павловић (2007) <i>Јавно мњење: концепт и компаративна истраживања</i> ,

	Београд: Friedrich Ebert Stiftung и Институт друштвених наука. Friedman, Lawrence M, (1969), "Legal Culture and Social Development", <i>The Law and Society Review</i> , Vol. 4, No. 1 (Aug., 1969), pp. 29-44. Puchalska-Tych, Bogumila and Michael Salter (1996), "Comparing Legal Cultures of Eastern Europe: the need for a dialectical analysis", <i>Legal Studies</i> , Vol.16, No.2
--	--

10. Друштвене промене и право	
Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Данило Вуковић
Испитивачи	Проф. др Данило Вуковић
Препоручена литература	<p>Коначни списак усаглашава се са студентима након избора теме студијског истраживачког рада:</p> <p><u>Општи преглед социолошких теорија о праву и теорија о праву и друштву</u>: Roach Anleu, Sharzn L. (2010), <i>Law and Social Change</i>, London: SAGE. Kairys, Daniv (ed)(1998), <i>The Politics of Law: A Progressive Critique</i>, New York: Basic Books; Davis, Margaret (2008), <i>Asking the Law Question</i>, Sidney: Thomson Law Book Company; Gebel, Peter and Hasrris, Paul (1982), „Building power and breaking images: critical legal theory and the practice of law“, <i>New York University Review of Law and Social Change</i>, 11, pp. 349-411; Hunt, Alan (1987) „The critique of law: What is ‘ctical’ about critical legal theory“, <i>Journal of Law and Society</i>, No.14, pp. 309-328.</p> <p><u>Друштвене промене</u>: Jessop, Bob (2002) <i>The Future of the Capitalist State</i>. Oxford: Martin Robertson. Гиденс, Ентони (1998), <i>Последице модерности</i>, Београд: Филип Вишњић. Кастелс, Мануел (2000), <i>Успон умреженог друштва</i>, Загреб, Годен маркетинг. Sztomka, Piotr (2003), <i>The sociology of social change</i>, Oxford: Blackwell.</p> <p><u>Глобализација</u>: Шиглиц, Џозеф (2002), <i>Противречности глобализације</i>, Београд: СБМ; Вулећић, Владимир (2006), <i>Глобализација: актуелне дебате</i>, Зрењанин: Градска народна библиотека; Halliday, Terence C. and Osinski Pavel (2006), „Globalization of law“, <i>Annual Review of Sociology</i>, Vol. 32, pp. 447-471; Halliday, Terrence C. and Carruthers, Bruce G. (2007), „The recursitivity of law: global norm making and national lawmaking in the globalization of corporate insolvency regime“, <i>American Journal of Sociology</i>, Vol. 112, pp.1135-1202; Garth, Bryant G. (2003), „Law and society as law and development“, <i>Law and Society Review</i>, Vol.37, pp.305-314.</p> <p><u>Пост-социјалистичка транзиција</u>: Лазих, Младен (ур.), (2000), <i>Рачји ход</i>, Београд: Филип Вишњић; Група аутора (2010), <i>Економско-социјална структура Србије: Учинак прве деценије транзиције</i>, Београд: Економски факултет Универзитета у Београду.</p> <p><u>Методологија социолошких и социолошко-правних истраживања</u>: Bryman, Alan (2001), <i>Social Research Methods</i>, Oxford: Oxford University Press, Banakar, Reza and Max Travers (eds.) (2005); <i>Theory and Method in Socio-Legal Research</i>, Oxford: Hart Publishing and The Oñati International Institute for the Sociology of Law.</p>

11. Право и морал

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Радмила Васић, проф. др Миодраг Јовановић и остали наставници на предмету Увод у право
Испитивачи	Проф. др Миодраг Јовановић
Препоручена литература	<i>Увод у етику</i> , приредио Питер Сингер, Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци - Нови Сад, 2004. Г. Фасо, <i>Историја филозофије права</i> , ЦИД, Подгорица, 2007. Г. Радбрех, <i>Филозофија права</i> , Нолит, Београд, 1980. Аристотел, <i>Никомахова етика</i> , Култура, Београд, 1970, И. Кант, <i>Метафизика морала</i> , Издавачка књижарница Зорана Стојановића, Сремски Карловци-Нови Сад, 1993, <i>Заснивање метафизике морала</i> , Дерета, Београд, 2008. Р. Лукић, <i>Социологија морала</i> , Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1995. Ђ. Дел Векио, <i>Право, правда и држава</i> , Плато, Београд, 1998. А. Ross, <i>On Law and Justice</i> , The Lawbook Exchange, Ltd, Clark, New Jersey, 2004. Д. Бабић, <i>Право и морал</i> , Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 1984. Ј. Петражицки, <i>Теорија права и морала</i> ; ЦИД, Подгорица, 1999. R. POUND, <i>Law and Morals</i> , August M. Kelley, New York, 1969. Р. Дворкин, <i>Царство права</i> , ЦИД, Подгорица, 2003; <i>Freedom's Law. The Moral Reading of American Constitution</i> , Cambridge-Mas., 1996; <i>Sovereign Virtue. The Theory and Practice of Equality</i> , Cambridge-Mas., 2000. L.L. Fuller, <i>The Morality of Law</i> , Yale University Press, New Haven and London 1964; <i>The Law in Quest of Itself</i> , Beacon Press, Boston, 1966; <i>Legal Fictions</i> , Stanford University Press, Stanford, 1967. J.M. Finnis, <i>Natural Law and Natural Rights</i> , Oxford, 1980; <i>Fundamentals of Ethics</i> , Oxford, 1983. С. S. Nino, <i>The Ethics of Human Rights</i> , Oxford, 1991. Х.Л.А. Харт, <i>Огледи из филозофије права</i> , Плато, Београд, 2003. Х. Перелман, <i>Право, морал и филозофија</i> , Нолит, Београд, 1983. А. Кауфман, <i>Право и разумевање права</i> , Гутенбергова галаксија, Београд-Ваљево, 1998. J. Bentham, <i>The Collected Works of Jeremy Bentham</i> , London-Oxford, 1968; <i>An Introduction to the Principles of Morals and Legislation</i> , Harrison, Oxford, 1948; <i>The Limits of Jurisprudence Defined</i> , Everett, New York, 1945. J. Austin, <i>The Province of Jurisprudence Determined. The Uses of the Study of Jurisprudence</i> , Indianapolis, 1998; <i>The Province of Jurisprudence Determined</i> , priredio W.E. Rumble, Cambridge, 1995. R. Alexy, „Relations Between Law and Morality“, <i>Ratio Juris</i> , 1993. J Habermas, <i>Justification and Application. Remarks on Discourse Ethics</i> , Cambridge, 1993. Т. Живановић, „Основни проблеми етике“. У: <i>Преображају идеје права. Један век правне филозофије на Правном факултету у Београду (1841-1941)</i> , приредио Данило Баства, Правни факултет Универзитета у Београду, Београд, 1991.

12. Социолошка анализа правничке професије

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Саша Бован
Испитивачи	Проф. др Саша Бован
Обавезна литература	Саша Бован, <i>Основи социологије и социологија права</i> , Београд 2008, Саша Бован, "Судијска независност - слобода као преузимање одговорности", <i>Правни живот</i> 12/2011, том IV, Roger Cotterell, <i>The Sociology of Law</i> , London 1992, 179-244.
Допунска литература	Угљеша Звекић, <i>Професија судија</i> , Београд 1983, Угљеша Звекић, <i>Парсонсова социологија професија</i> , Београд 1990, Наташа Мрвић -

	Петровић, <i>Етика правничких професија</i> , Београд 2006, Winfried Hassemer, "Juristische Methodenlehre und richterliche Pragmatik", <i>Rechtstheorie</i> 1/2008, Bernd Ruthers, "Methodenfragen als Verfassungsfragen", <i>Rechtstheorie</i> 3/2009, Ђорђе Сибиновић, <i>Професија адвокат</i> , Београд 2010, Добрила Здравковић, "Оптерећење судија и ефикасност суђења", <i>Законодавни и институционални оквир независног судства у Републици Србији</i> (ур. М. Лазић, И. Пејић), Ниш 2009.
--	---

13. Социолошки метод у примени права

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Саша Бован
Испитивачи	Проф. др Саша Бован
Обавезна литература	Саша Бован, "Тумачење права као вредновање на основу контекста", <i>Анали Правног факултета у Београду</i> 1/2012, Саша Бован, "Социолошка теорија права Живана Спасојевића", <i>Социолошки преглед</i> 1/2012, Саша Бован, "Субјективно и објективно тумачење у контексту интегралне теорије правног расуђивања", <i>Правне норме у времену и простору, том II, Косовска Митровица</i> 2012., Драган М. Митровић, <i>Увод у право</i> , Београд 2001, 263-298, Франц Бидлински, <i>Правна методологија</i> , Подгорица 2011.
Допунска литература	Херман Канторович, <i>Борба за правну науку</i> , Београд 2006, Роско Паунд, <i>Увод у филозофију права</i> , Подгорица 1996, Gerhard Hassold, "Wille des Gesetzgebers oder objektiver Sinn des Gesetzes - subjektive oder objektive Theorie der Gesetzesauslegung", <i>ZZP</i> 2/1981, Winfried Hassemer, "Juristische Methodenlehre und richterliche Pragmatik", <i>Rechtstheorie</i> 1/2008, Bernd Ruthers, "Methodenfragen als Verfassungsfragen", <i>Rechtstheorie</i> 3/2009, Andrei Marmor, <i>Interpretation and Legal Theory</i> , Portland 2005, 9-44, 119-140.

14. Правно расуђивање

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Јасминка Хасанбеговић, проф. др Миодраг Јовановић, проф. др Горан Дајовић, доц. др Бојан Спаић и доц. др Милош Здравковић
Испитивачи	Проф. др Јасминка Хасанбеговић, проф. др Миодраг Јовановић, проф. др Горан Дајовић, доц. др Бојан Спаић и доц. др Милош Здравковић
Обавезна литература	Јасминка Хасанбеговић, <i>Перелманова правна логика као нова реторика</i> , Београд, 2006. Evelin Feteris, <i>Fundamentals of legal argumentation</i> (glave 1-5, 7-8), Dordrecht, 1999
Допунска литература	Никола Висковић, <i>Аргументација и право</i> , Београд, Досије, 2004.; Гајо Петровић, <i>Општа логика</i> , Школска књига, Загреб, 1985.; Neil MackKormick, <i>Legal reasoning and Legal Tehory</i> , Oxford, 1978. Robert Alexy, <i>On Balancing and Subsumption. A Structural Comparison</i> , <i>Ratio Juris</i> . Vol. 16 No. 4 December 2003 (433-49). Јасминка Хасанбеговић, <i>Топика и право</i> , Београд, ВИЗ/ЦИД, 2005.

15. Правна херменеутика

Статус предмета	Изборни за ужу научну област теорије државе и права, социологије права и филозофије права
Предавања	Проф. др Јасминка Хасанбеговић и доц. др Бојан Спаић

Испитивачи	Проф. др Јасминка Хасанбеговић и доц. др Бојан Спаић
Обавезна литература	F. Bidlinski, <i>Pravna metodologija</i> , Podgocica, 2011, Емилио Бети, <i>Херменеутика као опита метода духовних наука</i> , Књижевна заједница Новог Сада, Нови Сад 1988, Ханс-Георг, <i>Истина и метода</i> , прев. Слободан Новаков, ИП "Веселин Маслеша", Сарајево, 1978 (одабрани делови).
Допунска литература	Кауфман, Артур, <i>Право и разумјевање права</i> , Гутенбергова галаксија, Београд, 1998, 7-48. Баста, Данило, <i>Правна херменеутика Артура Кауфмана</i> , Црногорска академија наука и умјетности, Подгорица, 1994. Туцаковић, Миодраг Д., <i>Школа егзегезе и њена критика</i> , Штампарија „Луч“, Београд, 1940. Коста Чавошки, „Гумачење и индивидуализација права зарад правичности“, <i>Правни живот</i> , год 44. књ. 421, бр. 12, 1995. Гадамер, Кремер, Ханс, <i>Критика херменеутике</i> , прев. Часлав Копривица, Академска књига, Нови Сад, 2010. Јирген Хабермас, <i>Интерес и сазнање</i> , Нолит, Београд, 1975. Литература на немачком, енглеском, италијанском, француском и шпанском у зависности од интересовања студента у договору с професором.